Dosarul nr. 3-150/24 (2-24121216-02-3-25102024)

H O T Ă R Â R E
În numele legii

29 octombrie 2024 mun. Chișinău

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

Instanţa compusă din:
Preşedintele completului, Sîrbu Victoria
judecătorul Braga Angela și Dașchevici Grigore
Judecătorii Negrei Corina
Grefier

examinând, în ședință de judecată publică, în ordinea contenciosului administrativ, acțiunea înaintată de Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” către Comisia Electorală Centrală, cu privire la anularea actului administrativ,

C O N S T A T Ă:

Pretențiile reclamantului:

La data de 25 octombrie 2024 reclamantul Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” s-a adresat cu o acțiune în contencios administrativ către Comisia Electorală Centrală, cu privire la anularea în tot al Hotărârii nr. 3130 din 23 octombrie 2024 cu privire la centralizarea rezultatelor votării la alegerile pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 20 octombrie 2024 și organizarea celui de-al doilea tur de scrutin.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de 23 octombrie 2024 Comisia Electorală Centrală a adoptat hotărârea CEC nr. 3130 din 23 octombrie 2024 cu privire la centralizarea rezultatelor votării la alegerile pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 20 octombrie 2024 și organizarea celui de-al doilea tur de scrutin.

Se menționează în cererea de chemare în judecată că, hotărârea organului electoral central indicată supra, a fost adoptată în baza proceselor-verbale și a rapoartelor birourilor electorale ale secțiilor de votare privind rezultatele numărării voturilor, precum și a proceselor-verbale cu privire la centralizarea rezultatelor votării la alegerea Președintelui Republici Moldova din data de 20 octombrie 2024, întocmite de consiliile electorale de circumscripție.

Relevă reclamantul că, nu se menționează în hotărâre în nici un mod despre examinarea și soluționarea contestațiilor înaintate de concurenții electorali, în condițiile în care atât PP „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei" precum și alți concurenți electorali, au depus în ziua scrutinului contestații, care urmau a fi examinate și soluționate în aceeași zi – 20 octombrie 2024 ziua scrutinului, conform prevederilor art. 100 alin. (4) Cod electoral, care stabilește că „Contestațiile depuse în ziua alegerilor se examinează în aceeași zi, cu excepțiile stabilite de prezentul capitol, iar cele depuse după încheierea votării se examinează concomitent cu procedura de centralizare și confirmare a rezultatelor alegerilor, inclusiv de validare a mandatelor candidaților aleși."

Susține reclamantul că, atât organele electorale ierarhic inferioare, precum Birourile Electorale ale Secțiilor de Votare (în special cele din străinătate), cât și Consiliile Electorale de Circumscripție Electorală în calitate de organe electorale ierarhic superioare, au admis încălcarea flagrantă a legislației, lăsând fără examinare faptele de încălcare sesizate (de exemplu contestația depusă privind agitația electorală interzisă admisă în adiacentul BESV 38/100 din Brescia, Republica Italia, unde au fost distribuite materiale de agitație electorală ale candidatului Maia Sandu desemnat de concurentul electoral PP „Partidul Acțiune și Solidaritate").

Indică că, în continuare nici Comisia Electorală Centrală, în calitate de organ electoral central ierarhic superior, deși era obligată în virtutea prevederilor art. 100 Cod electoral, să examineze și să se expună pe marginea încălcărilor sesizate de concurenții electorali – cel târziu concomitent cu procedura de centralizare și confirmare a rezultatelor alegerilor, nu a întreprins nici o acțiune în acest sens, încălcând în mod flagrant legislația.

Consideră reclamantul că, în atare circumstanțe, Comisia Electorală Centrală nu și-a realizat misiunea de bază, or, organul electoral specializat nu a examinat și nu a soluționat sesizările privind faptele ilegale admise de organele electorale ierarhic inferioare manifestate prin acțiunile și inacțiunile funcționarilor electorali.

La capitolul încălcări, manifestate prin acțiuni ilegale admise de funcționarii și organele electorale, relevă reclamantul la refuzul accesului reprezentanților împuterniciți ai PDCM la procedura de efectuare și numărare a voturilor în secțiile de vot, care au ales între a respecta legislația și a îndeplini ordine politice, optând pentru a 2-a variantă.

La capitolul încălcări manifestate prin inacțiuni relevă lăsarea fără examinare a sesizărilor privind faptele ilegale admise de reprezentanții concurentului electoral Maia Sandu, candidat PAS.

La cele relatate supra, menționează reclamantul că, atât CEC cât și celelalte organe electorale ierarhic inferioare, prin intermediul funcționarilor electorali subordonați politic, deși au fost sesizați și s-a solicitat intervenția acestora pentru restabilirea legalității, au admis ilegalități, lăsând fără examinare și fără a sancționa:

- Utilizarea resurselor administrative de către candidatul PAS, Maia Sandu, precum și masiv de către exponenții concurentului electoral PAS (a se vedea cele cca 200 de cazuri în proporții fără precedent menționate în rapoartele OSCE/ODIHR și Promo Lex);

- Încălcarea de către concurentul electoral Maia Sandu a tuturor normelor de la art. 70 Cod electoral ce reglementează agitația electorală, și anume: o agitație electorală interzisă cu implicarea proiectelor de infrastructură efectuate din bani publici; o agitație electorală interzisă cu implicarea persoanelor oficiale străine; o agitație electorală interzisă cu implicarea cultelor religioase; o agitație electorală interzisă cu implicarea minorilor.

În hotărârea contestată, CEC în calitate de organ electoral ierarhic superior, nu s-a expus în nici un mod în privința sutelor de cazuri de neadmitere a reprezentanților concurenților electorali să asiste la procedura de numărare a voturilor în cadrul secțiilor de votare, fenomen atestat .

La fel, au fost lăsate fără examinare și cazurile multiple în care alegătorii nu s-au regăsit în listele de bază și au fost impuși să voteze în baza listelor suplimentare, deși aceștia dețin reședința permanentă care nu a suportat modificări de la scrutinul precedent în care au participat la alegerile locale generale.

Se menționează că au fost lăsate fără examinare și cazurile alegătorilor, care s-au prezentat la secțiile de votare pentru exercitarea votului și au fost refuzați în exercitarea acestui drept din motiv că în Registrul de Stat al Alegătorilor se menționa că au votat în secțiile de vot din alte state: Santander, Regatul Spaniei, Bologna, Republica Italia și Londra, Marea Britanie.

Consideră reclamantul că, CEC prematur a emis hotărârea contestată, în condițiile în care concurentul electoral dna Maia Sandu, Președintele în exercițiu, a declarat public despre coruperea a cca 300.000 voturi exprimate de alegători în cadrul scrutinului din 20 octombrie 2024, circumstanțe care au rămas neelucidate.

În atare condiții, se constată că CEC nu a asigurat condițiile optime pentru exercitarea nestingherită de către cetățenii Republicii Moldova a dreptului constituțional de a alege și de a fi aleși în cadrul unor alegeri libere și corecte, inclusiv prin asigurarea respectării legislației cu privire la finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale.

Opinează că, instanța de judecată, în calitate de organ judiciar independent, urmează să examineze și să se expună pe marginea faptelor de încălcare sesizate de contestatar și să stabilească existența circumstanțelor care determină anularea în tot a hotărârii adoptate.

În susținerea cererii de chemare în judecată, invocă reclamantul Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” prevederile art. 70, art. 91 - 102 Codul electoral, art. 189, art. 206 alin. (1) lit. a) Cod administrativ.

Pe motivele sus enunțate, solicită reclamantul admiterea cererii de chemare în judecată.

La data de 25 octombrie 2024 Comisia Electorală Centrală a depus referință asupra acțiunii Partidului Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”.

În motivarea referinței a indicat Comisia Electorală Centrală la faptul că acțiunea nu întruneşte criteriile de admisibilitate.

Prin hotărârile nr. 121 şi 122 din 16 mai 2024, Parlamentul Republicii Moldova a declarat, pentru data de 20 octombrie 2024, referendum republican constituţional şi, respectiv, a stabilit pentru aceeaşi dată alegeri pentru funcţia de Preşedinte al Republicii Moldova.

Comisia Electorală Centrală a înregistrat în calitate dc candidaţi la funcţia de Preşedinte al Republicii Moldova următoarele persoane: Alexandru Stoianoglo, Maia Sandu, Renato Usatîi, Vasile Tarlev, Irina Vlah, Ion Chicu, Andrei Năstase, Octavian Ţîcu, Victoria Furtună, Tudor Ulianovschi şi Natalia Morari.

Pe 20 octombrie 2024 a avut loc primul tur al alegerilor prezidenţiale.

Potrivit art. 85 alin. (1) din Codul electoral nr. 325/2022, în cazul alegerilor parlamentare, prezidenţiale şi al referendumului republican, Comisia Electorală Centrală întocmeşte, în termen de 5 zile, în baza actelor prezentate de către consiliile electorale de circumscripţie, un proces-verbal care conţine:

a) numărul de alegători înscrişi în listele electorale de bază;

b) numărul de alegători înscrişi în listele electorale suplimentare;

c) numărul de alegători care au primit buletine de vot;

d) numărul de alegători care au participat la votare;

e) diferenţa dintre numărul buletinelor de vot primite de alegători şi numărul alegătorilor care au participat la votare;

f) numărul buletinelor de vot declarate nevalabile;

g) numărul de voturi valabil exprimate pentru fiecare concurent electoral/pentru fiecare opţiune privind întrebările la care trebuie să se pronunţe alegătorii în cadrul referendumului republican;

h) numărul total de voturi valabil exprimate.

Conform normei legale citate, Comisia Electorală Centrală are obligaţia de a centraliza rezultatele votării în termen de cinci zile, indiferent de existenţa unor contestaţii sau litigii pendinte în instanţele de judecată. Procedura de centralizare a

rezultatelor nu este condiţionată de soluţionarea prealabilă a tuturor contestaţiilor, care nu sunt aferente numărării voturilor.

Pîrîtul menționează la faptul că, hotărârea de centralizare reprezintă o operaţiune administrativă de totalizare a rezultatelor votării şi, implicit, de stabilire a unui al doilea tur de scrutin dacă niciun candidat nu obţine 50% plus un vot.

Astfel, acest act contestat produce efecte juridice strict în ceea ce priveşte rezultatele numerice. Prin urmare, contestarea unui asemenea act este admisibilă doar sub aspect numeric, dacă o eroare de calcul afectează dreptul unui candidat de a accede în turul al doilea sau, eventual, de a beneficia de subvenţii, în speţă, reclamantul nu a invocat pretenţii de ordin numeric.

Hotărârea nr. 3130 din 23 octombrie 2024 a fost adoptată în baza proceselor-verbale privind centralizarea rezultatelor votării la alegerea Preşedintelui Republicii Moldova întocmite de consiliile electorale de circumscripţie. Aceste acte nu au fost contestate de către niciun concurent electoral, inclusiv de către Partidul Politic „Partidul Dezvoltării şi Consolidării Moldovei”.

Astfel, pretenţiile reclamantului, care nu se referă la aspectul numeric, exprimă un dezacord general faţă de rezultatul obţinut de 31.797 de voturi (2,06%), comparativ cu ceilalţi candidaţi care au trecut în turul doi cu 656.852 voturi (42,49%) şi 401.215 voturi (25,95%). Reclamantul în susţinerea acţiunii sale aduce argumente de ordin formal.

Totodată, conform art. 78, 79 alin. (1) şi 135 alin. (1) fit. e) din Constituţie, art. 4 alin. (1) lit. e) din Legea cu privire la Curtea Constituţională, art. 4 alin. (1) fit. e) şi 38 afin. (3) din Codul jurisdicţiei constituţionale şi art. 100 alin. (8) şi 148 din Codul electoral nr. 325/2022, doar Curtea Constituţională este competentă să confirme sau să infirme rezultatele alegerilor pentru funcţia de Preşedinte al Republicii Moldova, instanţa de drept comun nefiind competentă să se pronunţe asupra unui astfel de subiect.

Pîrîtul mai indică în referința depusă la faptul că, acţiunea de anulare a rezultatelor în general, adică infirmarea acestora, este înaintată contrar competenţei în domeniul contenciosului administrativ, urmând a fi formulată în procedura contenciosului constituţional.

Respectiv, Curtea Constituţională este organul abilitat să verifice respectarea procedurilor de organizare şi desfăşurare a alegerilor prezidenţiale, să confirme sau să infirme rezultatele acestora şi să valideze mandatul Preşedintelui Republicii Moldova. Comisia Electorală Centrală are un rol distinct, limitat la centralizarea rezultatelor votării.

În ceea ce priveşte pretinsele încălcări invocate în contestaţie, este important de subliniat că, potrivit art. 96 din Codul electoral, orice pretenţie formulată trebuie susţinută de probe corespunzătoare. Normele legale impun ca probele prezentate să fie admisibile şi să existe o legătură cauzală clară între faptele descrise şi situaţia

reclamată. Astfel, simpla prezentare de imagini sau alte materiale, fără o încadrare clară în contextul circumstanţelor de fapt şi de drept, nu este suficientă pentru a demonstra existenţa unei încălcări.

Comisia subliniază că, afirmaţiile reclamantului şi obiecţiile formale aduse în susţinerea pretenţiilor formulate, contrar competenţelor stabilite, nu corespund realităţii, după cum le enumeră:

1. Cu referire la afirmaţia că „sutele de cazuri de neadmitere a reprezentanţilor concurenţilor electorali să asiste la procedura de numărare a voturilor în cadrul secţiilor de votare, fenomen atestat ”, precum şi demersul „nesoluţionat” anexat de PDCM către Consiliul electoral al secţiei de votare constituite în străinătate nr. 38 prin care solicită „să notifice BESV din subordine constituite în străinătate, în vederea admiterii reprezentanţilor împuterniciţi prin procură (actele de împuternicire în original semnate electronic se anexează) să asiste în ziua alegerilor la toate operaţiunile electorale efectuate de organul electoral pentru care a fost împuterniciţi”.

Menționează că, în ziua alegerilor din 20 octombrie 2024, mai mulţi cetăţeni s-au prezentat la birourile electorale ale secţiilor de votare în calitate de reprezentanţi ai concurentului electoral, având procuri semnate de domnul Ion Chicu, prin care erau împuterniciţi să asiste la desfăşurarea operaţiunilor electorale.

Potrivit art. 69 alin. (1) şi (2) din Codul electoral, concurenţii electorali au dreptul să desemneze, pentru întreaga perioadă electorală, câte un reprezentant în organele electorale care i-au înregistrat, precum şi în organele ierarhic inferioare. Totodată, partidele politice şi blocurile electorale pot desemna reprezentanţi în Comisia Electorală Centrală. Aceşti reprezentanţi sunt confirmaţi de organele electorale respective, în cel mult 3 zile de la depunerea candidaturilor, iar persoanele desemnate trebuie să fie alegători cu drept de vot. Este important de menţionat că, potrivit cadrului legal, candidaţii în alegeri nu pot fi desemnaţi în calitate de reprezentanţi.

Conform pct. 16 din Regulamentul cu privire la statutul şi activitatea reprezentanţilor concurenţilor electorali, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1129/2023, documentele necesare pentru confirmarea reprezentanţilor trebuie depuse de către concurenţii electorali imediat după înregistrarea acestora, dar nu mai târziu de 3 zile înainte de ziua alegerilor. Acelaşi termen se aplică şi în cazul organizării turului doi de scrutin sau în cazul votării repetate.

Reprezentantul este confirmat de organul electoral competent printr-o hotărâre motivată. Astfel, doar persoanele autorizate printr-o asemenea hotărâre au dreptul să asiste la operaţiunile electorale desfăşurate în secţiile de votare.

În cazul în care concurenţii electorali nu desemnează reprezentanţi în termenul legal, interesele lor pot fi reprezentate de o persoană împuternicită prin procură, conform prevederilor Codului civil nr. 225/2003.

Cu toate acestea, subliniază pîrîtul în referință că, procura acordă titularului doar drepturile de participant la procedura administrativă, reglementate de Codul administrativ, şi nu dreptul de a asista la operaţiunile electorale. Acest drept este rezervat exclusiv reprezentanţilor concurenţilor electorali desemnaţi şi confirmaţi în mod corespunzător de către organele electorale, prin hotărâre a acestora.

Drept urmare, procura nu poate înlocui desemnarea şi confirmarea unui reprezentant al concurentului electoral, iar titularul acesteia nu are dreptul de a participa la operaţiunile electorale în secţiile de votare.

Suplimentar, potrivit art. 77 alin, (4) din Codul electoral în localul secţiei de votare au acces membrii biroului electoral al secţiei de votare şi alte persoane autorizate să asiste la operaţiunile electorale.

Pretinde pîrîtul că, reclamantul, într-o manieră arbitrară, nu face distincţia între statutul de reprezentant al concurentului electoral, adică persoana autorizată să asiste la toate procedurile electorale, şi reprezentantul împuternicit prin procură, care are dreptul de a acţiona doar în proceduri individuale iniţiate de titular.

Organele electorale inferioare au emis în mod corespunzător actele de refuz, iar în cazul unui dezacord, acestea puteau fi contestate, conform procedurii, la organul ierarhic superior, nefiind relevante în cadrul acestui proces distinct.

Referitor la afirmaţia, privind neexaminarea sesizării nr. 89 din 20 octombrie 2024 de către Consiliul electoral al circumscripţiei electorale pentru secţiile de votare constituite în străinătate nr. 38, precizează că, la data de 22 octombrie 2024 Biroul electoral al secţiei de votare nr. 38/100 Brescia, Republica Italiană, a transmis răspunsul către PDCM asupra acelor sesizate.

Cu referire la argumentul potrivit căruia sesizarea nr. 79 din 11 octombrie 2024, înregistrată la Comisie sub nr. CEC-10/Apr/8 din aceeaşi dată, nu a fost soluţionată de către Comisia Electorală Centrală, indică pîrîtul că, prin scrisoarea nr. CEC-8/6256 din 14 octombrie 2024, reclamantul a fost informat că, în partea ce vizează agitaţia electorală, sesizarea a fost expediată după competenţă Inspectoratului General al Poliţiei, deoarece, potrivit art. 400 alin. (1) din Codul contravenţional nr. 218/2008, constatarea şi examinarea acţiunilor prevăzute la art. 50 alin. (2) din acelaşi cod este în competenţa materială a Inspectoratului General al Poliţiei.

Privind utilizarea resurselor administrative, precizează că doamna Maia Sandu a fost înregistrată în calitate de candidat la funcţia de Preşedinte al Republicii Moldova pentru alegerile prezidenţiale din 20 octombrie 2024 prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2843 din 12 septembrie 2024 „Cu privire la cererea de înregistrare a doamnei Maia Sandu în calitate de candidat la funcţia de Preşedinte al Republicii Moldova, desemnată de Partidul Politic „Partidul Acţiune şi Solidaritate”, a simbolului electoral, confirmarea

reprezentantului concurentului electoral şi a persoanei responsabile de finanţe (trezorierul)”.

Ulterior, la data de 11 octombrie 2024, pe pagina de Facebook a doamnei Maia Sandu a fost postat un clip video, unde se reflectă participarea dânsei la evenimentul de redeschidere a monumentului istoric Biserica „Adormirea Maicii Domnului” din Căuşeni. Este important de subliniat că evenimentul a avut loc pc 24 martie 2024, înainte ca doamna Maia Sandu să fie înregistrată în calitate de concurent electoral.

Acest fapt este confirmat şi prin comunicatul de presă emis de Preşedinţia Republicii Moldova, conform căruia: „În cadrul vizitei de lucru în raionul Căuşeni, Preşedinta Maia Sandu a participat, astăzi, alături de căuşeneni la redeschiderea monumentului istoric de importanţă naţională Biserica „Adormirea Maicii Domnului”. Lăcaşul, unul dintre cele mai vechi din ţară, este un monument unic şi a fost restaurat cu finanţare din partea poporului american şi contribuţia Guvernului nostru. Acesta este cel mai mare proiect de restaurare şi conservare a unui monument cultural finanţat de SUA în Republica Moldova.”

Prin urmare, având în vedere că evenimentul a avut loc cu mult înainte de începerea perioadei electorale şi înainte ca doamna Maia Sandu să fie înregistrată în calitate de concurent electoral, nu poate fi invocată utilizarea resurselor administrative în sensul art. 70 alin. (6) din Codul electoral nr. 325/2022. Or, evenimentul nu s-a desfăşurat în context electoral, ci într-un cadru oficial şi instituţional anterior campaniei electorale, respectiv, nu există temei pentru aplicarea sancţiunii prevăzute de art. 102 din Codul electoral. Deci, procedura finalizată nu a fost contestată.

Cu referire la declaraţia că sesizarea nr. 73 din 04 octombrie 2024, înregistrată la Comisie sub nr. CEC-10/Apr/6 din aceiaşi dată, nu a fost soluţionată de către Comisia Electorală Centrală, relevă pîrîtul că această contestaţie a fost examinată atât în cadrul Comisiei Electorale Centrale, cât şi în cadrul instanţei de judecată.

Prin Hotărârea Curţii de Apel Chişinău din 15 octombrie 2024 (dosarul nr. 3-135/24), sa dispus examinarea contestaţiei nr. CEC-10APr/6 din 4 octombrie 2024 formulate de Partidul Politic „Partidul Dezvoltării şi Consolidării Moldovei”, cu privire la încălcarea legislaţiei electorale de către doamna Maia Sandu, candidat la funcţia de Preşedinte al Republicii Moldova în alegerile prezidenţiale din 20 octombrie 2024, desemnată de Partidul Politic „Partidul Acţiune şi Solidaritate”.

În urma acestei hotărâri, la data de 16 octombrie 2024, Comisia Electorală Centrală a examinat contestaţia nr. CEC-10APr/6 şi a adoptat hotărârea nr. 3099/2024. Reclamantul a contestat această hotărâre în contencios administrativ.

Prin Hotărârea Curţii de Apel Chişinău din 19 octombrie 2024 (dosarul nr. 3-141/24), acţiunea depusă de PDCM a fost respinsă ca neîntemeiată. Ulterior,

Curtea Supremă de Justiţie, prin încheierea din 20 octombrie 2024 (dosarul nr. 3ra-852/24), a declarat inadmisibil recursul depus de PDCM.

Cu referire la neexaminarea sesizării PDCM nr. 63 din 25 septembrie 2024, înregistrată la Comisie sub nr. CEC-10Apr/l din 26 septembrie 2024, prin scrisoarea nr. CEC-8/6071 din 27 septembrie 2024. Comisia a transmis sesizarea respectivă Inspectoratului General al Poliţiei, spre examinare conform competenţei, în temeiul art. 91 alin. (2) şi 97 alin. (3) din Codul electoral 325/2022 şi pct. 14 din Regulamentul privind procedura de examinare a contestaţiilor în perioada electorală, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1128/2023, şi art. 400 din Codul contravenţional nr. 218/2008.

Ulterior, prin Hotărârea Curţii de Apel Chişinău din 15 octombrie 2024 (dosarul nr. 3- 133/24), s-a dispus Comisiei examinarea contestaţiei nr. CEC-10APr/l din 26 septembrie 2024 depusă de PDCM şi emiterea actului administrativ.

Drept urmare, Comisia Electorală Centrală a adoptat hotărârea nr. 3098 din 16 octombrie 2024, care a fost contestată de către reclamant.

Prin Hotărârea Curţii de Apel Chişinău din 19 octombrie 2024 (dosarul nr. 3-140/24), acţiunea depusă de PDCM a fost respinsă ca neîntemeiată. Ulterior, Curtea Supremă de Justiţie, prin încheierea din 20 octombrie 2024 (dosarul nr. 3ra-853/24), a respins recursul depus de PDCM.

Pe motivele expuse, pîrîtul a solicitat declararea inadmisibilitatea acţiunii.

Argumentele părților în ședința de judecată.

Reprezentantul reclamantului Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”, Macovei Victor în ședința instanței de judecată a susținut cererea de chemare în judecată conform obiectului și temeiului invocat, solicitând admiterea acesteia.

Reprezentantul pârâtului Comisia Electorală Centrală, Botnari Galina în ședință a pledat pentru respingerea acțiunii.

Acțiunea este admisibilă.

În privinţa admisibilității acțiunii în contenciosul administrativ Completul de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău reține următoarele.

Potrivit art. 2 alin. (2) Cod administrativ, anumite aspecte ce ţin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară şi nu contravine principiilor prezentului cod.

Potrivit art. 3 Cod administrativ, legislaţia administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activităţii administrative şi a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor şi a

libertăţilor prevăzute de lege ale persoanelor fizice şi juridice, ţinîndu-se cont de interesul public şi de regulile statului de drept.

Potrivit art. 5 Cod administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale şi normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum şi a operaţiunilor administrative realizate de autorităţile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii şi se aplică nemijlocit legea.

Potrivit art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Potrivit art. 20 Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Potrivit art. 39 Cod administrativ, (1) Controlul judecătoresc al activităţii administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit. (2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente.

Potrivit art. 189 alin. (1) Cod administrativ, (1) Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

Din interpretarea logico-juridică a normelor precitate, rezultă că unul din elementele definitorii ale acţiunii în contencios administrativ, este revendicarea unui drept propriu, vătămat prin una din formele activității administrative, or, acțiunea în contencios administrativ trebuie să urmărească revendicarea unui drept subiectiv vătămat.

În conținutul acțiunii depuse, Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” a invocat că, prin activitatea administrativă a Comisiei Electorale Centrale i-a fost încălcat dreptul manifestat, prin neexaminarea contestațiilor depuse pe marginea încălcărilor sesizate contrar art. 100 Codul electoral.

Potrivit art. 206 alin. (1) lit.a) Cod administrativ, (1) O acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare).

La caz, reieșind din obiectul acțiunii se atestă că reclamanta a formulat o acțiune în contestare. Or, potrivit solicitărilor reclamantul Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” acesta pretinde anularea Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 3130 din 23 octombrie 2024 cu privire la centralizarea

rezultatelor votării la alegerile pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 20 octombrie 2024 și organizarea celui de-al doilea tur de scrutin.

Potrivit art. 191 alin. (3) Cod administrativ, Curtea de Apel Chişinău soluţionează în primă instanţă acţiunile în contencios administrativ împotriva actelor emise de Banca Naţională a Moldovei, precum şi acţiunile în contencios administrativ atribuite în competenţa sa prin Codul electoral.

Potrivit art. 98 Cod electoral, (1) În ordinea procedurii contenciosului administrativ, instanţele de judecată competente examinează acţiunile în domeniul electoral după cum urmează: 2) Curtea de Apel Chişinău soluţionează în primă instanţă: a) contestaţiile împotriva acţiunilor/inacţiunilor şi a actelor administrative ale Comisiei Electorale Centrale.

Potrivit art. 209 alin. (1) Cod administrativ, acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel.

Potrivit art. 95 alin. (1) și (8) Codul electoral, (1) În perioada electorală, termenul general de depunere a contestaţiilor este de 3 zile, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârşită acţiunea, a fost identificată inacţiunea sau a fost adoptată hotărârea. (8) Înaintarea acţiunilor în contencios administrativ, precum şi exercitarea căilor de atac împotriva actelor judecătoreşti se efectuează în termenul stabilit la alin.(1).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău conchide că acțiunea înaintată de Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”, întrunește condițiile de admisibilitate, or, actele cauzei atestă că Comisia Electorală Centrală a aprobat hotărârea nr. 3130 la 23 octombrie 2024, iar acțiunea a fost depusă la instanța competentă la 25 octombrie 2024.

Totodată, se atestă că, reclamantul a prezentat dovada achitării taxei de timbru în sumă de 200 lei în conformitate cu prevederile art. 2 al Legea taxei de stat, nr. 213 din 31.07.2023.

Aprecierea instanței ce ține de temeinicia acțiunii:

Completul judiciar notează că, în conformitate cu prevederile art. 224 alin. (1) lit. f) Cod administrativ, examinînd acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri: respinge acţiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condiţiile de adoptare a unei hotărîri prevăzute la lit.a)–e).

Conform art. 225 Cod administrativ, (1) Instanţa de judecată nu este competentă să se pronunţe asupra oportunităţii unui act administrativ. (2) Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreţionar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) şi-a exercitat dreptul discreţionar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale

dreptului discreţionar; d) şi-a exercitat dreptul discreţionar conform scopului acordat prin lege.

Conform art. 219 alin. (1) Cod administrativ, instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi.

Conform art. 93 alin. (1) Cod administrativ, fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia.

Potrivit art. 18 Codul electoral, misiunea Comisiei Electorale Centrale este crearea condiţiilor optime pentru exercitarea nestingherită de către cetăţenii Republicii Moldova a dreptului constituţional de a alege şi de a fi aleşi în cadrul unor alegeri libere şi corecte, inclusiv prin asigurarea respectării legislaţiei cu privire la finanţarea partidelor politice şi a campaniilor electorale.

Potrivit art. 27 Codul electoral, în perioada electorală, Comisia Electorală Centrală are următoarele atribuţii:

e) emite hotărâri privind activitatea organelor electorale, procedurile electorale, modul de organizare şi desfăşurare a alegerilor şi aspectele tehnico-administrative;

k) stabileşte modelul buletinelor de vot, al documentelor, al formularelor şi al altor acte ce ţin de desfăşurarea alegerilor, precum şi modelul ştampilelor utilizate de organele electorale, inclusiv parametrii tehnici şi/sau standardele aferente echipamentului electoral;

s) examinează cererile şi contestaţiile în condiţiile prezentului cod şi ale Codului administrativ, adoptă hotărâri executorii pe marginea lor;

t) asigură efectuarea celui de-al doilea tur de scrutin, a votării repetate, a alegerilor anticipate, noi şi parţiale, în condiţiile prezentului cod;

Completul specializat în examinarea acțiunilor de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău reține că, Comisia Electorală Centrală prin Hotărârea nr. 3130 din 23 octombrie 2024 cu privire la centralizarea rezultatelor votării la alegerile pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 20 octombrie 2024 și organizarea celui de-al doilea tur de scrutin, s-a hotărât:

„*1. Se aprobă, conform anexei nr. 1, procesul-verbal privind centralizarea rezultatelor votării la alegerile pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 20 octombrie 2024.*

2. Se organizează în data de 3 noiembrie 2024 turul doi al alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova pentru primii doi candidați stabiliți în ordinea descreșterii numărului de voturi obținute în primul tur.

3. În buletinul de vot pentru turul doi de scrutin vor fi înscriși doi candidații care au obținut cel mai mare număr de voturi în primul tur de scrutin, după cum urmează:

Sandu Maia, desemnată de Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”, care a obținut 656.852 voturi;

Stoianoglo Alexandr, desemnat de Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”, care a obținut 401.215 voturi.

4. Se aprobă textul şi modelul buletinului de vot pentru turul al doilea de scrutin din 3 noiembrie 2024, conform anexei nr. 2.

Buletinul de vot va conține 2 patrulatere, având lungimea de 120 mm și lățimea de 140 mm.

5. Buletinele de vot tipărite pentru turul al doilea de scrutin din 3 noiembrie 2024 vor conține elementele prevăzute în hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2950 din 25 septembrie 2024 „Cu privire la aprobarea modelului şi textului buletinului de vot pentru alegerile Președintelui Republicii Moldova din 20 octombrie 2024”, aplicate în modul corespunzător.

6. Buletinele de vot pentru cel de-al doilea tur de scrutin se vor tipări conform tirajului stabilit prin hotărârile Comisiei Electorale Centrale nr. 2999 din 2 octombrie 2024 „Cu privire la stabilirea tirajului buletinelor de vot pentru secțiile de votare din străinătate pentru referendumul republican constituțional și alegerile pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 20 octombrie 2024” și nr. 3005 din 3 octombrie 2024 „Cu privire la stabilirea tirajului buletinelor de vot ce sunt folosite la referendumul republican constituțional și alegerile pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 20 octombrie 2024”, inclusiv ținând cont de prevederile hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 3022 din 7 octombrie 2024 „Cu privire la hotărârea nr. 17 din 3 octombrie 2024 a Consiliul electoral al circumscripției electorale pentru secțiile de votare constituite în străinătate nr. 38”

7. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data adoptării, se publică pe pagina web oficială a Comisiei Electorale Centrale și poate fi contestată în decurs de 3 zile, fără respectarea procedurii prealabile, la Curtea de Apel Chișinău (adresa: str. Teilor, nr. 4, mun. Chișinău).”

Prin prezenta acțiune, reclamantul Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” revendică încălcarea dreptului său prin neexaminarea tuturor contestațiilor înaintate, considerând că la caz, Comisia Electorală Centrală, până la aprobarea hotărârii contestate urma să soluționeze toate contestațiile, totodată sesizează încălcarea manifestată prin neadmiterea în cadrul procedurii de efectuare și numărare al voturilor al reprezentanților împuterniciți ai PDCM.

Potrivit art. 100 Codul electoral, (1) În perioada electorală, autorităţile competente examinează contestaţiile în termen de 3 zile de la depunere, dar nu mai târziu de ziua alegerilor. La examinarea litigiilor electorale, instanţele judecătoreşti aplică acelaşi termen, inclusiv în cadrul procedurilor de exercitare a căilor de atac.

(2) Prin derogare de la prevederile alin.(1), termenul de examinare nu poate depăşi:

a) termenul-limită stabilit pentru înregistrarea, acreditarea sau confirmarea subiecţilor electorali de către organele electorale;

b) termenul de 3 zile până la ziua votării, în cazul cererilor de anulare a înregistrării, acreditării sau confirmării subiecţilor electorali, sau, după caz, este concomitent cu centralizarea rezultatelor votării şi confirmarea rezultatelor alegerilor;

c) sau este concomitent cu examinarea rezultatelor alegerilor, în cazul contestaţiilor privind finanţarea campaniilor electorale ale concurenţilor electorali, precum şi a altor subiecţi electorali.

(3) Examinarea contestaţiilor privind finanţarea partidelor politice nu se supune termenelor de prescripţie prevăzute de prezentul capitol. La examinarea contestaţiilor privind finanţarea partidelor politice se vor aplica reglementările prezentului cod şi ale Legii nr.294/2007 privind partidele politice, precum şi dispoziţiile regulamentului privind finanţarea activităţii partidelor politice, aprobat de Comisia Electorală Centrală.

(4) Contestaţiile depuse în ziua alegerilor se examinează în aceeaşi zi, cu excepţiile stabilite de prezentul capitol, iar cele depuse după încheierea votării se examinează concomitent cu procedura de centralizare şi confirmare a rezultatelor alegerilor, inclusiv de validare a mandatelor candidaţilor aleşi.

(5) Cererile privind renumărarea voturilor în cazul dezacordului cu rezultatele preliminare ale votării se examinează în termen de 3 zile de la depunere. Dacă se dispune renumărarea voturilor, procedura se organizează în termen de 5 zile în condiţiile stabilite de Comisia Electorală Centrală.

(6) *Contestaţiile depuse între cele două tururi de scrutin se examinează în termen de 3 zile de la depunere sau, după caz, concomitent cu procedura de stabilire şi confirmare a rezultatelor alegerilor şi validare a mandatelor candidaţilor aleşi după organizarea celui de-al doilea tur de scrutin*.

(7) La examinarea contestaţiilor şi a litigiilor electorale, autorităţile şi instanţele de judecată competente acordă prioritate celor care se referă la înregistrarea, acreditarea sau confirmarea subiecţilor electorali, precum şi celor care vizează refuzul sau anularea înregistrării, acreditării sau confirmării acestora, inclusiv celor care se referă la corectitudinea întocmirii listelor electorale, precum şi la exercitarea dreptului la vot.

(8) Consiliile electorale de circumscripţie, după caz, Curtea Constituţională confirmă rezultatele alegerilor, validează mandatele candidaţilor aleşi şi confirmă listele candidaţilor supleanţi doar după soluţionarea definitivă a contestaţiilor.

(9) Din motive justificate legate de complexitatea obiectului contestaţiei şi/sau conduita subiecţilor contestaţiei, termenul general poate fi prelungit cu cel

mult 2 zile. Această prelungire are efect doar dacă este comunicată în scris, inclusiv prin e-mail, participanţilor la procedura litigioasă, cel târziu în ultima zi a expirării termenului iniţial de examinare stabilit, împreună cu motivele prelungirii.

Potrivit art. 85 Codul electoral, (1) *În cazul alegerilor parlamentare, prezidenţiale şi al referendumului republican, Comisia Electorală Centrală întocmeşte, în termen de 5 zile*, iar în cazul alegerilor locale generale – în termen de 10 zile, în baza actelor prezentate de către consiliile electorale de circumscripţie, un proces-verbal care conţine:

a) numărul de alegători înscrişi în listele electorale de bază;

b) numărul de alegători înscrişi în listele electorale suplimentare;

c) numărul de alegători care au primit buletine de vot;

d) numărul de alegători care au participat la votare;

e) diferenţa dintre numărul buletinelor de vot primite de alegători şi numărul alegătorilor care au participat la votare;

f) numărul buletinelor de vot declarate nevalabile;

g) numărul de voturi valabil exprimate pentru fiecare concurent electoral/pentru fiecare opţiune privind întrebările la care trebuie să se pronunţe alegătorii în cadrul referendumului republican;

h) numărul total de voturi valabil exprimate.

(2) *În cazul alegerilor parlamentare, prezidenţiale şi al referendumurilor republicane, Comisia Electorală Centrală consemnează rezultatele votării pe ţară într-un proces-verbal*, conform alin.(1), semnat de către membrii comisiei, şi întocmeşte un raport cu privire la rezultatele alegerilor.

(3) În cazul dezacordului cu rezultatele preliminare ale votării, până la confirmarea rezultatelor de către autorităţile abilitate, concurenţii electorali/participanţii la referendum pot solicita acestor autorităţi să dispună renumărarea voturilor. Renumărarea poate fi dispusă de către Curtea Constituţională, în cazul alegerilor parlamentare, prezidenţiale şi al referendumurilor republicane, sau de către Comisia Electorală Centrală, în cazul alegerilor şi al referendumurilor locale, în condiţiile capitolului XIII. Renumărarea se efectuează de către aceleaşi organe electorale, substituindu-se funcţionarii electorali vinovaţi de fraudă. Procedura generală a renumărării se aprobă prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale.

(4) *Actele prevăzute la alin.(2) se prezintă Curţii Constituţionale pentru confirmarea rezultatelor alegerilor şi/sau validarea mandatelor deputaţilor şi a mandatului de Preşedinte al Republicii Moldova*.

(5) În cazul alegerilor locale generale, Comisia Electorală Centrală consemnează rezultatele votării pe ţară într-un proces-verbal, semnat de către membrii comisiei, şi întocmeşte un raport cu privire la rezultatele scrutinului.

Completul specializat în acest sens, reține ca fiind întemeiate obiecțiile Comisiei Electorale Centrale că, actul contestat produce efecte juridice strict în ceea ce priveşte rezultatele numerice, iar contestarea unui asemenea act urmează a fi efectuată sub aspect numeric, dacă o eroare de calcul afectează dreptul unui candidat de a accede în turul al doilea sau, eventual, de a beneficia de subvenţii, cu toate că reclamantul nu a invocat pretenţii de ordin numeric.

Astfel, pretenţiile reclamantului, care nu se referă la aspectul numeric, exprimă un dezacord general faţă de rezultatul obţinut de 31.797 de voturi (2,06%), comparativ cu ceilalţi candidaţi care au trecut în turul doi al scrutinului electoral cu 656.852 voturi (42,49%) şi 401.215 voturi (25,95%).

În ceea ce privește alegațiile reclamantului Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”, referitoare la neexaminarea sesizării nr. 89 din 20 octombrie 2024, Completul specializat reține următoarele.

Potrivit art. 96 Codul electoral, (1) Fiecare contestatar probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţiile formulate şi este responsabil de veridicitatea şi calitatea probelor prezentate.

(2) Obligaţia de a confirma respectarea termenului de depunere a contestaţiei în condiţiile art.95 revine contestatarului.

(3) În cazul contestaţiilor privind hotărârile organelor electorale, sarcina probării legalităţii revine acestor organe.

În temeiul pct. 22 al Regulamentului privind procedura de examinare a contestațiilor în perioada electorală, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1128 din 18.07.2023, probele se prezintă în corespundere cu prevederile art. 96 din Codul electoral nr. 325/2022. În calitate de probe pot servi înregistrările audio/video, fotografiile, înscrisurile, declarațiile scrise ale martorilor și alte mijloace de probă. *Partea care prezintă probe semnează o declarație pe propria răspundere privind proveniența legală a acestora, întocmită conform modelului din anexa nr. 2.*

Afirmația reclamantului, referitor la neexaminarea sesizării nr. 89 din 20 octombrie 2024 de către Consiliul electoral al circumscripției electorale pentru secțiile de votare constituite în străinătate, se combate prin răspunsul Biroului electoral al secției de votare nr. 38/100 Brescia, Republica Italiană din 22.10.2024, înregistrat la Comisia Electorală Centrală cu nr. 7/17646 din 24.10.2024 (atașată la actele cauzei), din care se atestă că această contestație a fost depusă contrar procedurii privind depunerea contestațiilor, în particular în lipsa declarației pe propria răspundere privind proveniența legală a probelor video, fiind declarată inadmisibilă contestația.

În ceea ce vizează argumentele reclamantului Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” privind neexaminarea sesizărilor acestuia, în partea agitației electorale interzise, prin implicarea proiectelor de infrastructură

efectuate din bani publici, implicarea persoanelor oficiale străine, cultelor religioase și implicarea minorilor, instanța reține următoarele.

Astfel, în privința sesizării nr. 79 din 11.10.2024, prin care reclamantul pretinde aplicarea sancțiunilor în privința candidatului desemnat la alegerile prezidențiale din partea PP „Partidul Acțiune și Solidaritate”, Completul urmează să evidențieze că pârâtul – Comisia Electorală Centrală a menționat potrivit referinței că, sesizarea înregistrată sub nr. CEC-10 Apr/8 din 11.10.2024 a fost transmisă spre soluționare potrivit competenței Inspectoratului General al Poliției, în conformitate cu art. 400 alin. (1) Codul contravențional, comunicând despre acest fapt prin scrisoare nr. CEC-8/6256 din 14.10.2024.

Se va accentua că reclamantul Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” nu a negat aceste fapte.

În privința pretinsei nesoluționări al sesizării nr. 63 din 25.09.2024, se va accentua că aceasta a fost înregistrată sub nr. CEC-10Apr/1 la 26.09.2024.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău nr. 3-133/24 din 15 octombrie 2024, s-a obligat Comisia Electorală Centrală să examineze contestația înregistrată cu nr. CEC-10Apr/1 din 26 septembrie 2024 și să emită actul administrativ asupra acesteia.

Comisia Electorală Centrală prin Hotărârea nr. 3098 din 16 octombrie 2024, a respins ca neîntemeiată contestația depusă de domnul Chicu Ion, președintele Partidului Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”, înregistrată sub nr. CEC-10Apr/1 din 26 septembrie 2024.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău nr. 3-140/24 din 19 octombrie 2024, s-a respins ca neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ înaintată de Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” către Comisia Electorală Centrală, terț Sandu Maia, cu privire la anularea în tot al Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 3098 din 16.10.2024 și obligarea Comisiei Electorale Centrale să reexamineze contestația înregistrată cu nr. CEC10Apr/1 din 26.09.2024 în conformitate cu cadrul normativ indicat și să emită actul administrativ individual (hotărâre). Hotărârea respectivă este una irevocabilă prin decizia Curții Supreme de Justiție nr. 3ra-853/24 din 20 octombrie 2024.

Referitor la sesizarea nr. 73 din 04.10.2024, înregistrată la Comisia Electorală Centrală sub nr. nr. CEC-10Apr/6 din 04.10.2024.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău nr. 3-135/24 din 15 octombrie 2024, s-a obligat Comisia Electorală Centrală să examineze contestația înregistrată de Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” cu nr. CEC-10Apr/6 din 04 octombrie 2024 și să emită actul administrativ individual.

Prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3099 din 16 octombrie 2024, s-a luat act de contestația nr. CEC-10Apr/6 din 04 octombrie 2024, formulată de Ion Chicu, președintele Partidului Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării

Moldovei”; S-a atenționat doamna Maia Sandu, candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova în alegerile prezidențiale din 20 octombrie 2024, desemnată de Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”, să respecte rigorile legislației electorale.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău nr. 3-141/24 din 19 octombrie 2024 s-a respins ca neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ înaintată de Partidul Politic „Partidul Dezvoltării şi Consolidării Moldovei” împotriva Comisiei Electorale Centrale, terț Maia Sandu, candidat la funcția de Președinte a Republicii Moldova cu privire la anularea actului administrativ – Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr.3099 din 16 octombrie 2024 cu privire la executarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 15 octombrie 2024 (dosarul nr. 3-135/2024) și obligarea Comisiei Electorale Centrale să reexamineze contestația nr. CEC-10Apr/6 din 04 octombrie 2024. Hotărârea respectivă este una irevocabilă prin încheierea Curții Supreme de Justiție nr. 3ra-852/24 din 20 octombrie 2024.

Cu referire la argumentele reclamantului Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei” la faptul neadmiterii în cadrul procedurii de efectuare și numărare al voturilor al reprezentanților împuterniciți ai PDCM, Completul specializat urmează să evidențieze că reclamantul în acest sens într-o manieră abstractă, evazivă și vagă a indicat această pretinsă încălcare fără a detalia acest aspect, fără a individualiza persoanele care se pretind a fi împuternicite şi nu au fost admise în procesul numărării voturilor, și nu prezentat probe cu privire la împuternicirile corespunzătoare ale acestora.

Potrivit art. 69 Codul electoral, (1) Concurenţii electorali pot desemna, pentru perioada electorală, câte un reprezentant în organele electorale care i-au înregistrat, precum şi în organele electorale ierarhic inferioare. Partidele politice şi blocurile electorale pot desemna, pentru perioada electorală, câte un reprezentant şi în Comisia Electorală Centrală.

(2) *Reprezentanţii concurenţilor electorali sunt confirmaţi de organele electorale respective în cel mult 3 zile*. Candidaturile propuse trebuie să fie persoane care au drept de vot. Candidaţii în alegeri nu pot fi desemnaţi în calitate de reprezentanţi.

(3) *Reprezentanţii concurentului electoral au dreptul să participe la toate operaţiunile electorale*, la toate şedinţele organului electoral care l-a confirmat, inclusiv în ziua alegerilor, să reprezinte interesele concurentului electoral şi în alte autorităţi implicate în procesul electoral. Aceştia au acces la toate informaţiile cu caracter electoral, la listele electorale, la procesele-verbale întocmite de organele electorale, pot efectua filmări foto şi video cu înştiinţarea preşedintelui organului electoral, fără a pune în pericol secretul şi securitatea votării. Statutul reprezentanţilor concurenţilor electorali, precum şi alte drepturi şi obligaţii ale acestora sunt stabilite prin regulament aprobat de Comisia Electorală Centrală.

(4) Reprezentantul desemnat şi confirmat de organul electoral în corespundere cu prevederile prezentului articol poate apăra interesele concurentului electoral în litigiile cu caracter electoral, precum şi în instanţa de judecată în condiţiile Codului administrativ şi ale Codului de procedură civilă. La alegerile prezidenţiale şi cele locale, reprezentanţii concurenţilor electorali confirmaţi în modul stabilit îşi pot desfăşura activitatea şi în cel de-al doilea tur de scrutin.

În sensul pct. 16 al Regulamentului cu privire la statutul și activitatea reprezentanților concurenților electorali, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1129 din 18 iulie 2023, documentele privind confirmarea reprezentantului se depun de către subiecții prevăzuți la pct. 3 după înregistrarea acestora în calitate de concurenți electorali, *însă nu mai târziu de 3 zile înainte de ziua alegerilor*. În cazul organizării turului doi de scrutin sau a votării repetate se aplică același termen-limită pentru depunerea documentelor privind confirmarea reprezentantului.

Astfel, în lipsa probelor prezentate de către reclamant, care să demonstreze întrunirea așa-zișilor reprezentanți al condițiilor stabilite prin prevederile enunțate, urmează în acest sens a se reține argumentele pârâtului Comisia Electorală Centrală, care în referință a indicat că, doar persoanele autorizate în modul corespunzător prin hotărârea Comisiei au dreptul de a asista la operațiunile electorale, or, acordarea împuternicirilor prin procură în baza prevederilor Codului civil nu echivalează cu o veritabilă desemnare în temeiul dispozițiilor art. 69 Codul electoral.

În același context, condițiile de participare la procedura de efectuare și numărare al voturilor sunt instituite prin legea specială, care presupune anumite rigorii ce urmează a fi respectate, iar eliberarea unei procuri în condiții generale nu acoperă viciul de reprezentare în cadrul scrutinului electoral, pentru admiterea persoanelor la procedura de numărare al voturilor și nu poate fi considerată ca fiind un impediment în exercitarea drepturilor candidatului la funcția de președinte, ci reprezintă o măsură adecvată pentru stabilirea unei ordini juridice și excluderea arbitrariului în procesul electoral.

Potrivit art. 77 alin. (4) Codul electoral, (4) Localul secţiei de votare trebuie să fie amenajat astfel încât membrii biroului electoral al secţiei de votare şi alte persoane autorizate să asiste la operaţiunile electorale să aibă posibilitatea de a observa în orice moment toate aspectele procesului de votare, inclusiv identificarea alegătorului, înmânarea buletinelor de vot şi introducerea lor în urnele de vot, numărarea voturilor şi întocmirea proceselor-verbale.

Mai mult ca atât, refuzul de a admite persoanele pretins împuternicite în cadrul acestei proceduri, nu a fost contestat, or, probe care să denote contrariul nu s-au administrat.

Argumentele reclamantului, precum că în cadrul Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 3130 din 23 octombrie 2024 nu se menționează despre examinarea contestațiilor, se va accentua că art. 85 Codul electoral nu impune atare condiții, respectiv, autoritatea publică nu a avut obligația de a le indica.

Totodată, prin prisma dispozițiilor enunțate, legea stabilește în mod cert și clar termenii în care urmează a fi întocmit procesul-verbal de centralizarea al rezultatelor votării de către Comisia Electorală Centrală.

Referitor la criticile reclamantului Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei", prin care se face trimitere la rapoartele OSCE/ODIHR și "Promo Lex", precum și unele cazuri în care alegătorii au votat de pe listele suplimentare, iar altora le-a fost îngrădit dreptul la vot, potrivit Codului electoral acestea sunt de competența Curții Constituționale, care declară valabilitatea scrutinului prezidențial și urmează a le da o apreciere în acest proces, neavând instanța de judecată atare atribuți.

Dealtfel, Colegiul specializat consideră că, faptele reclamate nu afectează legalitatea Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 3130 din 23 octombrie 2024, iar reclamantul la rândul său nu a administrat careva probe, cu privire la admiterea a careva erori în procesul de numărare al voturilor, criticile acestuia fiind formale și care nu demonstrează existența unor temeiuri legale de a anula actul contestat.

În aceste circumstanțe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră că, la caz, nu există careva premise cu privire la anularea Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 3130 din 23 octombrie 2024 cu privire la centralizarea rezultatelor votării la alegerile pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 20 octombrie 2024 și organizarea celui de-al doilea tur de scrutin, din care motiv cererea de chemare în judecată al Partidului Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei" se va respinge.

Potrivit art.224 alin. (2) lit. f) Cod administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată, respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărîri prevăzute la lit.a)-e).

În conformitate cu prevederile art. 224 alin. (1) lit. f) Cod administrativ, instanţa de judecată,

H O T Ă R Ă Ş T E :

Acțiunea în contencios administrativ înaintată de Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei" către Comisia Electorală Centrală, cu privire la anularea în tot al Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 3130 din 23 octombrie 2024 cu privire la centralizarea rezultatelor votării la alegerile pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 20 octombrie 2024 și organizarea celui de-al doilea tur de scrutin, se respinge ca neîntemeiată.

Hotărîrea este cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de 3 zile.

Președintele completului, Sîrbu Victoria

Judecătorii Braga Angela

Dașchevici Grigore